

К 377/Ч 75

120000868211

40 години

ТЕХНИКУМ ПО
РЕЧНО КОРАБОСТРОЕНЕ
И КОРАБОПЛАВАНЕ
РУСЕ

ЮБИЛЕЕН СБОРНИК

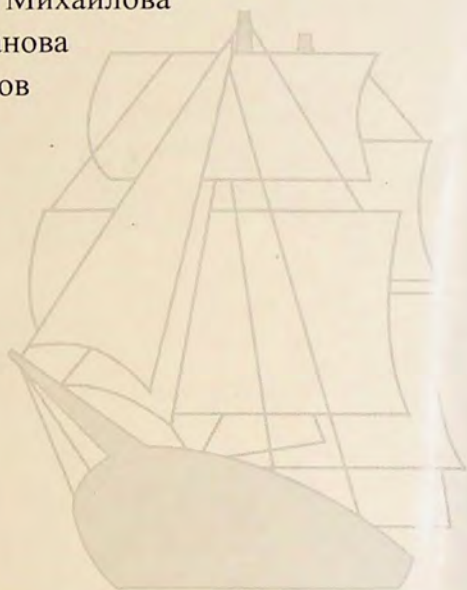
Декември 2002 г.
Русе

377.51.628.07
[26A]

275

ЮБИЛЕЕН КОМИТЕТ

1. Инж. Тереза Тороманова
2. Инж. Людмил Михайлов
3. Бориска Фурнигова
4. Правда Пешева
5. Петър Камбуров
6. Тодоринка Стоева
7. Назмие Мехмедова
8. Инж. Пенка Табакова
9. Инж. Йоана Михайлова
10. Диана Шаханова
11. Стоил Марков

Сборникът се издава със съдействието на БРП ЕАД, "Рубин" - ООД,
ИАППД Русе и спонсорството на родителите на учениците от випуск 2002/2003 г.

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868211

Тежи, които не
познават
миналото, не могат
да разберат
истинския смисъл
на настоящето
и целите на бъдещето!

447385

40 ГОДИНИ-БОГАТИ И ПОЛЗОТВОРНИ

Техникум по речно корабостроене и корабоплаване ("корабния", както русенци ласкаво и за по-кратко го наричат) е едно от емблематичните за дунавския град учебни заведения. Той отбелязва четвъртото десетилетие от създаването си на големия християнски празник 6 декември Никулден.

Извървян е богат и ползотворен път на трудово и творческо дръзновение, на духовно извисяване и заслужен авторитет.

По този повод изразявам дълбокото си лично уважение към всички учители и служители, които отдават своя ум, труд, талант и обич към най-скъпото богатство на една нация-младите хора.

Искам да поздравя учениците на техникума, които са избрали за своя професионална съдба моряшката професия-трудна, отговорна, но и романтична.

Искам да благодаря на всички директори, партньори и съмишленици на образователното дело от Параходство "Българско речно плаване" ЕАД, "Рубишипс" ООД, "Ювелир 90" ЕООД, "Русенска корабостроителница" АД, "Пристанищен комплекс" ЕАД, "Дунавски драгажен флот" АД, Изпълнителна агенция "Морска администрация" и Изпълнителна агенция за "Проучване и поддържане на река Дунав" за изключително голямата подкрепа, която оказват на учебния процес в техникума.

ЧЕСТИТ ЮБИЛЕЙ!

6. 12. 2002 г.

инж. Т. Тороманова
директор на ТРКК

НАЧАЛОТО - 1962

Социално-икономическото развитие на България през XX век създава предпоставки за възникване на нови клонове в промишлеността и за възраждане на други. Сред тях е корабостроенето и корабоплаването. За осигуряването им с инженери, техници и работници Министерският съвет излиза с Разпореждане № 1451 от 25.08.1962 г., с което в Русе се открива Обединен техникум с професионално техническо училище по корабостроене, който започва занятия през учебната 1962/1963 г.

Естествено е Русе да бъде определен като център за подготовка на кадри за речното корабостроене, защото преди почти две хиляди години, през 69 г. сл. Хр. римският император Тит Флавий Веспасиан основава града ни с името "Сексагинта Приста", което в превод означава "Пристианище на шестдесетте кораба".

"Приста" са вид дълги бойни кораби, задвижвани с весла. Използвали са се и с търговска цел през I век и за отбрана на провинция Мизия от варварски нападения.

През 827 г. за първи път в българската история Ювиги хан Омуртаг използва речния си флот по река Дунав и Драва за военни цели срещу Франкската империя.

До с. Пиргово на брега на р. Дунав, дълбоко в скалата "Петров камък" е изработен релеф на кораб от българското средновековие.

Корабоплаването по реката никога не е спирало, а в Русе се поставя началото на българското морячество. През май 1879 г. княз Дондуков-Корсаков, в качеството си на императорски комисар, предлага на руското правителство да се създаде флотилия и морска част с щаб в гр. Русе. Тогава Русия подарява на младото княжество три парахода, една шхуна, седем парни катера, една баржа и пет гребни лодки.

За поддържането им е предоставена безвъзмездно и ремонтна работилница, която поставя началото на българското корабостроене. За обслужването на морската част у нас остават 67 руски офицери и матроси - първите учители на българските морски части и корабостроители.

Новоосновеният техникум и професионално училище по корабостроене е пряк приемник на стародавни традиции и слага началото на нови. А това начало се поставя без материална база: липсва сграда, няма нито една канцелария или пишеща машина. Има само мотивация за реализиране, присъща на първите.

В Окръжния държавен архив фонд 757 се съхраняват немалък брой документи за този период. През август и септември 1962 г. са формирани две паралелки към техникума по специалностите *"Корабостроене"* и една *"Корабни машини и механизми"* със сто и пет ученика. В двугодишното професионално техническо училище по корабостроене са приети три паралелки по специалностите *"Шлосер корабостроител"* и *"Корабен заварчик"* с прием след VII клас.

В тези паралелки са обучавани предимно работници от Корабния завод, където до този момент има само един среден техник по корабостроене.

За пръв директор на техникума е назначен инж. Цако Стайков Цаков, бивш корабен механик и възпитаник на Висшето военноморско училище във Варна, а за замдиректор Николай В. Николов, Марин Ст. Маринов-по руски език, Вера П. Йорданова-по математика, Петър Д. Рашев-по практика, Стефан Б. Денчев-по корабни двигатели, Здравко И. Вълков-по леярство, Христофор И. Христов-по практика, Асен Т. Коджабашев-по шлосерство, Ангел А. Станев-по заваряване, Марчел К. Костов-по физика, Тодорка М. Михайлова-по теория на корабостроенето, Петър Е. Пенчев-по шлосерство, а от началото на 1963 г. Мария П. Чипилова-по химия, Евдокия Х. Петрова-по български език и литература...

Приемът на документи се извършва в дома на инж. Цаков. Първите занятия започват в девет стаи на Техникум по механотехника и се водят на три смени. Първият педагогически съвет е проведен в "новата" дирекция, всички са прави, тъй като в нея има само един стол. По настояване на ръководството Корабостроителният завод предоставя за учебната практика едно от старите си помещения. Постепенно то се оборудва с машини, прибори, инструменти. В бившия военен арсенал се водят практически занятия по леярство, шлосерство и ковачество, а по стругарство - в общоградската работилница.

В началото на 1965 г. ТРКК и ПТУК се разделят, като занятията на професионалното училище по корабостроене се водят в корабния завод.

През 1963-64 учебна година в района на стария корабен завод са съборени две постройки и на тяхно място със средства на завода и отдел "Народна просвета" са построени две просторни помещения. Занятията по специалността *"Корабни електротехници"* се водят в цех на промкомбинат "Здравко Чампов", а по корабоводене-на плавателни съдове, собственост на УППД, ДДФ, БРП.

Тази разностранна учебно-възпитателна дейност дава известни

резултати, които насърчават. От първия випуск, завършил през 1966 г., 25 абсолвенти постъпват във Висши учебни заведения; 10 от тях-във ВВМУ "Н. Й. Вапцаров", 6-във ВИММЕСС, 9-в корабостроенето и корабоплаването.

За нуждите на училищната плавателна практика през 1966 г. "Параходство БРП" Русе предоставя моторния кораб "Арчар", а през 1978 г. УППД-м.к. "Тутракан".

Междувременно, на 23.10.1965 г. се извършва първата копка на бъдещата сграда, в основите на която е поставено в бутилка завещание към поколенията. За строителната площадка са отчуждени 20 сгради и 60 семейства са обезвъзмездени.

Учебните занятия в новата сграда започват от октомври 1968 г., а тържественото ѝ откриване става на 23 май 1969 г. Класните стаи са широки и просторни и това предполага обединяването на Техникума с Професионалното училище през септември 1970 г. Двата педагогически колектива постигат уеднавяване на изискванията, повишава се нивото на успеваемостта и мотивацията за овладяване на избраната професия.

Със същата цел през 1974 г. е построен физкултурен комплекс със закрит плувен басейн. За дълъг период от време той се превръща в общоградски център за обучение на третокласниците по водни спортове. В него се провеждат състезания и подготовка на спасители по линия на БЧК, а през летния период до него имат достъп и гражданите.

За ефективно реализиране на учебно-възпитателния процес ръко-

водството на Техникума по речно корабостроене и корабоплаване ежегодно сключва договори с директорите на Параходство "Българско речно плаване" ЕАД, "Русенска корабостроителница" АД, "Пристанищен комплекс" ЕАД за провеждане на учебната и производствена плавателна практика на учениците по специалностите "Речно корабоводене", "Корабни машини и механизми", "Електрообзавеждане на кораба" и "Управление на транспортно предприятие във водния транспорт".

Двете страни осигуряват материална база, специалисти, ученици и работници, кабинети по "Охрана на труда и техника на безопасност". Провеждат се задължителни инструктажи, осигурява се наблюдение на технологични процеси и пряко участие в производството на територията на базовите фирми, като се използват традиционни и съвременни машини, прибори и инструменти в цеховете и производствените площадки. Учениците имат достъп до новостроящите се и плаващи кораби, както и до електроцеха, стопанисван от фирма "VARNAPRO" ООД.

В последните години плавателната практика се осъществява отново със съдействието на "Параходство БРП", което безвъзмездно предоставя някои от свободните си маневрени кораби.

В електроцеха на "Русенска корабостроителница" учениците от специалност "Електрообзавеждане на кораба" участват в монтажа и направата на електрически инсталации на новостроящи се кораби под ръководството на учител и специалист от фирмата. Сред приоритетните операции, които учениците овладяват, спадат: обработване на кабели и проводници и присъединяването им към клеморедите на пултове, табла, акумулаторни батерии, монтиране на електроуреди като ампермери, волтмери, ватмери, електромери, прекъсвачи, както монтаж и свързване на осветителни тела в общити и необщити помещения...

Практическите занятия и придобитите умения подготвят бъдещите специалисти за ходови и швартови изпитания на корабното електрообзавеждане и ремонт при реални производствени условия, формират у учениците умения за самостоятелна работа.

От 1996 г. учебната практика на специалността "Корабни машини и механизми" се провежда в новоизградените работилници в сградата на ТРКК, на мястото на закрития ученически стол. Учениците имат възможност да усвояват знания и сръчности за корабните двигатели, за режима им на работа както и за ремонта на машини, механизми и системи.

Лятната производствена практика е неразделна част от обучението на

учениците. За специалностите "Речно корабоводене" и КММ тя се осъществява на корабите, собственост на БРП, АППД и ДДФ. Учениците се зачисляват в екипажните списъци и стават неразделна част от екипажа. Под ръководството на капитаните и главните механици мечтата да бъдеш моряк или капитан става реалност.

На учениците-отличници от двете специалности се издават моряшки паспорти и БРП им осигурява задгранично плаване по линията "Русе-Рени". Курсистите от специалност "Управление на транспортно предприятие във водния транспорт" се разпределят в "Пристанищен комплекс" ЕАД, където оформят документи за обработката на товари, подлежащи на митнически контрол.

Неразделна част от учебно-възпитателния и производствен процес в техникума е извънкласната и извънучилищна дейност. През тези четири десетилетия съществуват значителен брой кръжоци, секции, клубове, които провеждат занятията си в извънучебно време в сградата на ТРКК и на производствените площадки в базовите предприятия и фирми. Сред тях са:

- Клуб ТНТМ с ръководители инж. Иван Агаларов и инж. Стати Деков

- Корабомоделизъм-з.м.с. Иван Николов, завоювал 16 златни значки. През 1972 г. кръжокът участва в град Осака Япония с експоната "Катамаран, задвижван с "Жабешки крак" и е награден със сребърен медал. Нови отличия печели отборът по корабомоделизъм в Москва през 1973 г., както и в редица републикански и европейски първенства.

- Кръжок "Проектиране" - с ръководител инж. Иван Агаларов, изработен е модел на 5000 тонен контейнеровоз, отличен със златна значка на Пловдивския панаир през 1976г.

- Кръжок "Археология и историческо макетиране" - ръководител Петър Камбуров

- Експедиционен отряд - ръководител Назмие Мехмедова

- Фотокръжок - ръководител Георги Илев

- Клуб "Естетическо възпитание" - ръководители Лиляна Минева и Михаил Георгиев

- Ковано желязо - ръководител Асен Коджабашев

- Стругарство - ръководител Кънчо Енчев

- Клуб на спортиста със секции по: футбол, плуване, волейбол, борба, лека атлетика - с ръководители м.с. Боян Баев, Георги Ганев и Йордан Георгиев

- Училищен хор - диригент Стефан Вачев

- Шахмат - Мишел Тедески и Емил Тедески

- Несъмнен успех в извънкласната дейност на ТРКК заема клубът за естетическо възпитание, ръководен в продължение на 15 години от неуморимата Лиляна Минева, преподавателка по български език и литература. Студията "Живо слово" и духовата музика, фолклорният танцов състав с ръководител г-н Бърдаров, съставът за ангажирани танци, ръководен от Александър Малчев и вокално-инструменталният състав са сред приоритетните извънкласни форми. Най-голяма популярност сред русенското гражданство има изградените от диригента Стефан Вачев мъжки хор. По традиция в началото на учебната година се извършват прослушвания на новопостъпилите ученици за попълване на I, II и III глас.

В най-добрите години 1980-1987 хорът наброява 140 ученици-средношколци. На Пети републикански фестивал на художествената самодейност хорът предизвиква изненада сред компетентното жури. Моряшките униформи и виртуозното диригентство предизвикват удивление, а златният медал и почетна грамота са само част от наградите.

В 1987 г. се осъществява съвместно изпълнение с хора на девойките от Математическата гимназия "Добри Чинтулов" в Сливен по случай патронния им празник.

Тези успехи днес са само една история, към която сме длъжни да добавим нови.

Спортът и състезанията в ТРКК започват още преди построяването на физкултурния комплекс. Физическото укрепване подпомага учебния процес, формира дисциплинираност и изгражда отговорност. Затова в разнообразните секции по класическа борба, футбол, баскетбол, волейбол, хандбал, лека атлетика, а впоследствие плуване, тенис и шах има много участници.

Успехите на спортните отбори нарастват след откриването на

физкултурния салон, плувния басейн и спортните площадки през 1974 г. На градското първенство през 1976 г. училището заема второ място по футбол и баскетбол, а борците стават първенци, плувците нямат достойни съперници. Шест ученика се включват в колоездачната обиколка на Северна България през 1979 г. Участията в градски и окръжни първенства са ежегодни, Иван Бояджиев е включен в младежки национален отбор, а тимът по многобой заема трето място на Републиканско първенство през 1980 г. Общочилищните състезания по плуване в басейна се превръщат в очакван и тържествен празник за десетки бъдещи моряци.

През 1984 г. ТРКК е класиран на първо място в страната по спортна дейност, а през 1986 г. преподавателят по физическа култура и спорт Георги Ганев е награден от ЦС на БСФС за цялостен принос в училищната физкултура и спорт.

Идеята всеки ученик плувец не е мечта, а реалност. Доказателство за успешното съчетаване на учебната и спортната дейност са десетките купи, грамоти и флагчета от местни и национални първенства, отразявани неведнъж в местния и централен печат.

Шахматът винаги е бил част от ежедневието на работещите във водния транспорт. Естествено е той да намери място и сред извънкласните форми в техникума. Инициатор, организатор и вдъхновител на новосформирания кръжок по шахмат е преподавателката-инж. Т. Тороманова. Началото на заниманията е през есента на 1982 година. За лектор е привлечен един от основоположниците на русенската шахматна школа, международният съдия по шахмат Мишел Тедески. Целта е приобщаване на учениците към тази древна и вечно млада игра. През 1983 г. се създава шахматна зала-първата в средно учебно заведение. Съдействие оказват директорът инж. Иван Русев и спортното дружество "Локомотив".

Интересът нараства, провеждат се сеанси на едновременна игра, конкурси за решаване на шахматни задачи, разучават се дебюти, провеждат се индивидуални и отборни турнири. Изготвя се реферат от ученика Емил Тошков, който спечелва почетен диплом от заключителния етап на Националния младежки конкурс в София през 1984 година. През 1985 г. женският отбор от учители в състав: инж. Т. Тороманова, инж. А. Кръстева и Анета Денева участва на Републиканското първенство в Пловдив и печели сребърен медал и почетна грамота.

През следващите години в работата на шахматния кръжок вземат участие много даровити ученици-Борис Сакакушев, Петър Петков, Руси Панайотов, Емил Малчев, Дилиан Бонев, Йордан Коцев и много други, които със знанията от училищния кръжок печелят партии и на турнири от градски и републикански мащаб, включени в годишния календар на Българската федерация по шахмат. Под ръководството на инж. Емил Тедески тези момчета печелят немалко грамоти, купи и флагчета, влизат в ранг-листата на

БФШ с коефициент ЕЛО.

Определен дял в живота на техникума има отбелязването на училищни и национални празници като тържествено откриване на новата учебна година, Деня на народните будители, коледни празници, връчване на дипломи.

Траен спомен остава честването на Патронния празник на 6 декември деня на Св. Николай Чудотворец.

Признание за техникума е награждаването му от Държавния съвет през 1987 г. с орден Кирил и Методи II степен. Показател за резултатния труд на педагогическия колектив са десетките ръководни кадри в БРП, АППД, ДДФ, Пристанищен комплекс и Русенска корабостроителница, получили основните си знания за корабостроенето, корабоплаването и моряшката професия в ТРКК. До декември 2002 г. са се дипломирали 5461 випусника. Десетки наши възпитаници са завършили висшето си образование и днес са достойни лекари, съдии, учители, капитани, корабостроители, инженери.... Техните имена, професии, както и документални материали за основаването на техникума, макети, отличия и награди са подредени през 2002 г. в музейна експозиция "История на ТРКК"

**Специалности, които Техникум по речно корабостроене
и корабоплаване е подготвял**

- Корабостроене
- Речно корабоводене
- Корабни машини и механизми
- Електрообзавеждане на кораба
- Експлоатация на речните пристанища и флота
- Управление на транспортно предприятие във водния транспорт
- Монтьор на корабни и тръбни системи
- Монтьор на корабни системи и механизми
- Шлосер-корабостроител
- Заваряване

Световната морска организация **ИМО** разработва конвенция **STCW 78/95**, отнасяща се до компетенцията на морските лица. На това основание Министерството на транспорта и съобщенията изготвя Наредба № 6. Съгласно нейните изисквания ТРКК е лицензиран от Изпълнителската агенция "Морска администрация" София за провеждане на следните курсове:

- Водач на плавателен съд 20 брутотона по море
- Водач на малък кораб по река Дунав
- Контрол на операциите на кораба и грижа за лицата на борда
- Конвенционални курсове по Наредба № 6 за:
 - Основна медицинска помощ
 - Пожарна безопасност
 - Техника за оцеляване на море
 - Лична безопасност и социални отговорности
- Курс за придобиване на правоспособност *"Щурман IV степен по вътрешните водни пътища на Европа"*.

В последните години в техникума се създават следните специализирани кабинети:

- Кабинет по корабни системи и механизми
- Кабинет по корабни двигатели с вътрешно горене
- Фонетичен кабинет за чуждоезиково обучение
- Три компютърни кабинета, от които първият е от 1985г.
- Кабинет по корабоводене
- Кабинети по физика, химия, биология, електротехника...
- Кабинет по история с историко-археологическа експозиция, открита през 1983 г.

ДИРЕКТОРИ НА ТРКК

1. Инж. Цако Цаков	1962 - 1975г.
2. Инж. Иван Русев	1975 - 1993г.
3. Инж. Анелия Кръстева	1993 - 1995г.
4. Инж. Тереза Тороманова	1995

УЧИТЕЛИ В ГОДИНАТА НА ЮБИЛЕЯ

1. Инж. Тереза Николова Тороманова - *директор*
I Професионална квалификационна степен
2. Инж. Людмил Михайлов Михайлов - *пом. директор*
3. Правда Василева Пешева - *бълг. език и литература*,
II Професионална квалификационна степен
4. Бориска Мирчева Фурнигова - *бълг. език и литература*
5. Йовка Кирилова Минчева - *бълг. език и литература*
6. Тодоринка Петрова Стоева - *математика*
I Професионална квалификационна степен
7. Илиян Спасов Караджов - *математика*
8. Инж. Ивелина Атанасова Георгиева - *информационни технологии*
III Професионална квалификационна степен
9. Инж. Антоанета Момчилова Ненова - *информатика и информационни технологии*
10. Пенка Илиева Йонкова - *биология*
IV Професионална квалификационна степен
11. Вероника Алексиева Иванова - *физика*
12. Назмие Мехмедова Хюсеинова - *география*
II Професионална квалификационна степен
13. Петър Трифонов Камбуров - *история*,
I Професионална квалификационна степен
14. Велислава Петрова Желязкова - *обществени науки*
15. Румен Александров Ваташки - *английски език*
16. Инж. Даниела Иванова Колева - *английски език*
17. Катя Николаева Теодосиева - *руски и немски език*
18. Йордан Стефанов Георгиев - *физическа култура и спорт*

19. Инж. Пенка Гечова Табакова - *общотехнически предмети*
20. Инж. Росица Колева Андреева - *общотехнически предмети*
21. Инж. Пламен Димитров Куртев - *специални предмети*
22. Инж. Пламен Йорданов Колев - *специални предмети*
23. Инж. Владимир Стайков Славков - *специални предмети*
24. Инж. Елеонора Александрова Станева - *електротехнически дисциплини*
25. Инж. Йоана Тодорова Михайлова - *електротехнически дисциплини*
26. Инж. Тодор Георгиев Калоев - *корабоводене*
27. Инж. Росен Владимиров Райков - *корабоводене*
28. Богдан Борисов Мицов - *икономически дисциплини*
29. Инж. Йордан Борисов Делинешев - *практика*
30. Димитър Стоянов Димитров - *практика*
31. Мардирос Карник Дакесян - *практика*

Съставител: Петър Камбуров
Редактор: Правда Пешева
Предпечатна подготовка: инж. Ив. Георгиева
Тираж 200 броя

Русе, 2002 г.

